

Nærings- og fiskeridepartement
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Høring – oppfølging av Stortingets behandling av kvotemeldingen – en mer fleksibel pliktordning

– endring av forskrift av 12. september 2003 om leveringsplikt for fartøy med torsketråltilatelse.

Vi viser til Nærings- og Fiskeridepartementets brev om «Høring – oppfølging av Stortingets behandling av kvotemeldingen – en mer fleksibel pliktordning – endring av forskrift av 12. september 2003 om leveringsplikt for fartøy med torsketråltilatelse», datert 16. juni 2021, og oversender med dette Vardø kommunes høringsbrev.

Vardø kommune vil innledningsvis påpeke at vi ikke er med i adresselisten som er tilskrevet for denne høringen. Vardø har flere leveringspliktige trålkvoter tilknyttet vår kommune, og anlegg i vår kommune. Vi har i løpet av det siste året sendt til Fiskeridepartementet flere forslag til endringer i ordningen med leveringspliktige trålkvoter. Vi finner det derfor kritikkverdig at vi ikke er med på adresselisten til denne høringen.

Leveringspliktige trålere må bidra til helårlig aktivitet i opprinnelige kommuner omfattet av leveringsplikten, også i Vardø!

Vardø kommune vil innledningsvis understreke følgende:

1. Vardø kommune er av den formening at formålet med leveringsplikten og tilbudsplikten er å sikre tilførsel av råstoff til landindustrien for å sikre helårlig aktivitet og videreforedling, og gjennom dette **sikre bosetting i de kystsamfunnene som er tilgodesett med leveringspliktige trålkvoter.**

Vi vil påpeke at vi **ikke** finner at det utsendte høringsforslaget presenterer forslag til løsninger som i bidrar til at man sikrer måloppnåelsen i henhold til formålsparagrafene i Leveringspliktforskriften og i Havressursloven.

Dette er en stor svakhet med hele høringsnotatet.

2. Det er gjennomgående i høringsnotatet at de foreslåtte endringene mangler samfunnsøkonomiske analyser knyttet opp mot måloppnåelse av formålsparagrafene i Leveringspliktforskriften og Havressursloven.

Sett opp mot Riksrevisjonens rapport, som omtaler nettopp slike svakheter i norsk fiskeriforvaltning, må analyser av samfunnsøkonomisk lønnsomhet av ulike forslag gjennomføres på grundigere måte.

3. Leveringsplikten på de leveringspliktige torsketråltillatelsene som tilhører Vardø kommune må strammes inn. Trålkvoter med leveringplikt til Vardø kommune må leveres i Vardø kommune, og sørge for helårlige arbeidsplasser og økt bearbeiding i Vardø kommune, slik hensikten med torsketråltillatelsene opprinnelig var.

Alternativt ber Vardø kommune om at Vardø kommune tildeles distriktskvote jmf vårt forslag av 21.04.2020, som erstatning for tapte trålleveranser og tapte aktivitet i lokal fiskeindustri og i samfunnet.

Alternativt ber Vardø kommune om at NFD erstatter Vardø kommunes tap i aktivitet, arbeidsplasser og innbyggere, slik at kommunen settes i stand til å utvikle aktivitet som erstatning for tapte aktivitet fra leveringspliktig trålerråstoff.

Vardø kommune har følgende uttalelser på de ulike punktene i høringsnotatet:

Tilbudsplikt og spesialisering

Vi mener at anlegg underlagt aktivitetsplikt skal kunne utveksle fangst under tilbudsplikten til andre anlegg med aktivitetsplikt uten foregående bearbeiding.

Vi vil understreke at det er en **forutsetning** at det under en slik utveksling av fangst fortsatt ligger en bearbeidingsplikt på alle anleggene, slik at man på alle og på hvert enkelt anlegg oppfyller den totale aktivitetsplikten.

Forenkle definisjonen av bearbeiding:

Vardø kommune mener at frysing og ferskpakking skal falle utenfor definisjonen av hva som er bearbeidelse.

Dispensasjon fra bearbeidelsesplikten:

Det bør ikke innføres dispensasjonsadgang fra bearbeidelsesplikten i Leveringspliktforskriften.

Prismekanisme:

Vardø kommune er av den formening at formålet med leveringsplikten og tilbudsplikten er å sikre tilførsel av råstoff til landindustrien som skal sikre helårlig videreforedling.

Formålet med tilbudsplikten er **ikke** å sikre maksimal lønnsomhet i trålerflåten.

Vi mener at høringsutkastet **ikke** er i tråd med leveringspliktens formål, som er å sikre bosetting og helårig aktivitet og bearbeiding i landindustrien i de kystsamfunnene som er tilgodesett.

Høringsutkastet har heller et særskilt fokus på flåteleddet, dette må være feil.

Vardø kommune ber om at gjennomføres en endring i prisfastsettelsen slik at prisfastsettelsen bidrar til økt lønnsomhet i industrileddet, og gjennom dette sikrer måloppnåelse av formålsparagrafene i Leveringspliktforskriften og Havressursloven.

Pris for leveringspliktig trålråstoff bør settes til minstepris, tilsvarende oppnådd gjennomsnittspris for fersk fisk, i Norges Råfisklags distrikt.

Endring av forskriftens navn:

Vardø kommune mener at en endring fra leveringsplikt til tilbudsplikt i forskriftens navn vil bidra til å undergrave ordningens vedtatte intensjoner, og vi går i mot en slik navneendring.

Til slutt en anmodning fra Vardø kommune:

Vi tillater oss å minne om ordningen med leveringspliktige trålkvoter til Vardø kommune, og vårt forslag om en distriktskvoteordning.

På 60-tallet ble det innført flere trålkvoter med leveringsplikt til Vardø. Leveringsplikten skulle sikre helårlig tilgang til råstoff til foredlingsindustrien i Vardø og Kiberg. Bakgrunnen for dette var behovet for å skape sikre helårlige arbeidsplasser.

Etter innføringen av leveringspliktig trålerråstoff til Vardø på 60-tallet, økte befolkningen i Vardø over en 10-årsperiode med over 750 innbyggere, til over 4.200 innbyggere.

På 70-, 80-, og 90-tallet ble det levert opp imot 25 000 tonn råstoff i Vardø. De siste årene Westfish Aarsæther Vardø var i drift, perioden 2000-2002, under bygging og flytting av videreforedlingsfabrikken fra øya til fastlandet, ble det levert mellom 12000 og 14000 tonn råstoff i Vardø.

I 2002 gikk Aarsæther Vardø AS konkurs. Det var på konkurstidspunktet sysselsatt opp mot 400 mennesker i fiskeindustrien i Vardø.

Etter konkursen forsvant leveransene av tråler-råstoff, og i perioden 2002-2011 ble det bare levert rundt 3000-4000 tonn fisk i Vardø. Etter at trålerråstoffet ikke lenger leveres i Vardø, har også grunnlaget for helårlige foredlingsarbeidsplasser også forsvunnet. I Vardø har derfor over 250 industriarbeidsplasser forsvunnet, og folketallet har gått ned med over 600 mennesker i kommunen etter at de leveringspliktige trålerleveransene er borte fra kommunen. Folketallet i kommunen er nå under 2000 mennesker.

Vardø som by er grunnlagt på fiskeressursene som svømmer rundt øya hele året. Vardø er avhengig av å få råstoff som kan sikre bearbeiding og arbeidsplasser hele året. Samtidig har vi mistet tilgangen til råstoff som kan sikre opprettholdelse av befolkningsgrunnlaget i kommunen.

Vardø er et lite fiskeriavhengig kystsamfunn. De leveringspliktige trålkvotene til Vardø kommune, må derfor som opprinnelig tiltenkt, komme lokalbefolkningen i Vardø kommune til gode, og de må brukes til å sørge for helårige arbeidsplasser i Vardø kommune.

Det er som nevnt innledningsvis, flere torsketråltillatelser med leveringsplikt til Vardø. På bakgrunn av at disse pliktene ikke er fulgt, og på bakgrunn av de dramatiske konsekvensene dette har fått for aktivitet og innbyggertall i kommunen, **utarbeidet Vardø kommune et forslag om endring av leveringsforpliktelsene, Distriktskvoteordning, som ble sendt Nærings- og Fiskeridepartementet den 21.04.2020.**

Distriktskvoteordning:

Forslaget legger til rette for en ny utvikling i fiskerinæringen nasjonalt, og legger til rette for ny utvikling av kommuner som er berørt av pliktssystemet for trålere.

Forslaget legger til rette for ordninger som øker verdiskapingen i fiskeriene, øker sysselsettingen i lokalsamfunn, og øker bearbeidingsgraden i fiskerinæringen i Norge. Fiskeressursene utnyttes bedre, og norsk matvareproduksjon vil bli bedre rustet til å møte fremtidens behov. I tillegg legger vårt forslag til rette for å gjøre fiskerinæringen mer klima og miljøvennlig.

En distriktskvoteordning ville øke antall arbeidsplasser i mottak og videreforedling av fisk. Det ville medføre en økning i antall fartøy, i antall fiskere, arbeidstakere og egnere direkte tilknyttet fiskeriet, og en økning i antall ansatte i servicenæringer og leverandører.

Forutsetningen for distriktskvoteordningen var at fisken skulle leveres i den kommunen der pliktene opprinnelig var tiltenkt, at kvoten skaper økt aktivitet i landindustri, økt verdiskaping og økt videreforedling, og at kvotene tildeles og leveringen av kvotene periodiseres med tanke på å sikre mer stabil drift i fiskeindustrien over året.

Videre forutsetter distriktskvoten økt lokal aktivitet i landindustri, økt videreforedlingsgrad, at bearbeidingsplikten videreføres, en mer klimavennlig sjømatnæring, økt aktivitet i lokal flåte, og bidra til økt rekruttering til næringen.

Vardø kommune ber om at forslaget om Distriktskvoteordning, inkluderes i høringssvarene til forslagene om endringer i pliktordningen.

Med hilsen
Ørjan Jensen
Ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur

Vennligst merk all videre korrespondanse som omhandler denne saken med: 21/01193